

בין סיוע לחתרנות

פעילות ארגונים בינלאומיים ביהודה ושומרון

טבת התשע"ד | דצמבר 2013

תוכן העניינים

2	תקציר.....
2	פרק א - פעילות ארגונים בינלאומיים ביהודה ושומרון.....
2	פרק ב- המדיניות הישראלית כלפי ארגוני הסיוע.....
2	פרק ג - הנזקים שגורמים ארגוני הסיוע לישראל.....
2	פרק ד- התמודדות נכונה עם 'פרדוקס המלכוד'.....
2	סיכום והמלצות.....

תנועת רגבים

פועלת למניעת השתלטות לא חוקית על אדמות מדינה
ולשמירה על כללי מנהל תקין בכל הנוגע למדיניות הקרקעית של מדינת ישראל.

נתונים ומחקר: עו"ד בצלאל סמוטריץ' ואברהם בנימין

כתיבה ועריכה: אברהם בנימין

תמונת השער: אהוד אמיתון – סוכנות תצפית

תמונות: תנועת רגבים

תקציר

מאות ארגונים בין לאומיים פועלים ברחבי יהודה ושומרון באין מפריע וללא עין ישראלית פקוחה. מדינת ישראל מתייחסת לפעילות הארגונים כתואמת את האינטרסים הישראליים, למרות שהתנהלות רבים מהם חרגה מזמן מפעילות הומניטרית בסיסית, והפכה לפעילות בעלת אופי מדיני מובהק.

כמות חריגה בהיקפה של ממשלות זרות, ארגונים לא ממשלתיים וסוכנויות סיוע בינלאומיות, העושים ביהודה ושומרון כבתוך שלהם, מסייעים נמרצות ומממנים את שלביה המעשיים של 'תכנית פיאד', החותרת להקמתה בפועל של מדינה פלסטינית באופן חד צדדי.

המחשבה כי מתן יד חופשית לפעילותם, תסייע בהפחתת הלחץ הבינלאומי, גורמת בפועל לפגיעה תדמיתית במדינת ישראל, המצטיירת כמי שאיננה דואגת לתושבים המתגוררים בשטחים המוחזקים על ידה ואינה מקיימת את חובותיה כלפיהם.

ארגונים רבים הנהנים מאצטלת 'ארגוני הסיוע' ומחופש פעולה מלא, מפיצים מידע שקרי וכוזב על מדינת ישראל, מסייעים בגלוי ובסתר לקביעת עובדות בלתי הפיכות בשטח באמצעות סיוע אינטנסיבי לפרויקטים ערביים של בנייה בלתי חוקית, ולעיתים אף נוטלים חלק פעיל בהתפרעויות ובהפרות סדר נגד כוחות הביטחון ומתיישבי יר"ש.

לאורך שנים, קיבעה ישראל את נוכחותם של הארב"לים בשטח ואת הצורך המדומה בפעילותם החופשית, ובכך הכניסה עצמה למעגל קסמים ממנו היא מתקשה להשתחרר. כמדינה דמוקרטית מחויבת ישראל לסטנדרטים בינלאומיים בנוגע לפעילות ארגונים שונים בתחומה, אולם אין בכך כדי להכשיר את הפגיעה המתמשכת ורבת הפנים להם גורמים חלק מאותם הארגונים.

תקציר המלצות רגבים:

אין מנוס מפני שינוי דרסטי של ההתייחסות הישראלית לפעילות הארגונים, שתחילתה בהפנמת הנזקים הרבים אותם הם גורמים למדינת ישראל. יש לנקוט בפעילות משולבת שתפעל במישור התודעתי, הדיפלומטי והמעשי:

- לבדל ולהפריד תודעתית ומעשית בין ארגונים הפועלים באופן לגיטימי לכאלה שאינם, תוך נקיטת פעילות במישור ההסברתי והדיפלומטי.
- להגביר את הבקרה והפיקוח על פעילות ארגונים כדי למנוע פגיעה בשלטון החוק, ולוודא כי האינטרסים האסטרטגיים של מדינת ישראל נשמרים.
- לפעול באופן ממשי שאינו משתמע לשתי פנים נגד כל מעורבות ארב"לים בפעילות בלתי חוקית.

פרק א - פעילות ארגונים בינלאומיים ביהודה ושומרון

ברחבי יהודה ושומרון פועלים בשנים האחרונות מאות ארגונים בינלאומיים (ארב"ל). ארגונים אלו נחלקים לקבוצות שונות, ובהן - סוכנויות סיוע של ארגונים כמו הצלב האדום (ICRC) ועשרות זרועות שונות של האו"ם (UN), גורמים מנציגויות דיפלומטיות של מדינות זרות (באנגלית), ארגונים לא ממשלתיים מוכרים (NGOS) וארגונים בלתי מוכרים (ISM ועוד).

במבט ראשון ופשטני, נתפסת פעילותם של הארב"לים כמשהו חיובי הממלא תפקיד הומניטארי ואף תואם את האינטרסים של מדינת ישראל ומסייע לה לעמוד במחויבויותיה הבינלאומיות כלפי האוכלוסייה הפלשתינית באי"ש. כך, לדוגמא, מתואר האינטרס הזה מהזווית הישראלית על ידי המנהל האזרחי באי"ש¹:

"במקרים רבים פעילות הארגונים הבינ"ל "חוסכת" למדינת ישראל משאבים רבים וזאת באמצעות פעילותם השוטפת אשר למעשה מממשת את חובתנו כלפי האוכלוסייה הפלסטינית... במידה ויעזבו הארגונים הבין לאומיים את האיזור תיאלץ מדינת ישראל ליטול באחריות המלאה ולמלא את החלל שנוצר, דבר הכרוך בהקצאת משאבים וכוח אדם רב"

אלא שבחינה קצת יותר מעמיקה של התופעה מראה כי בצד התועלות קצרות הטווח שניתן לייחס לה מסבים רבים מהארגונים הבינלאומיים למדינת ישראל נזקים כבדים ברמה האסטרטגית והטקטית כאחד.

פעילותם של הארגונים הבינלאומיים חרגה כבר מזמן מגדר של פעילות הומניטארית לגיטימית ("ארגוני סיוע") והפכה לפעילות בעלת אופי מדיני מובהק.

בחינה זו מחייבת הערכה מחדש של פעילות הארב"לים ושל יחסה של מדינת ישראל אליהם, ובעיקר קביעת מנגנונים שיאפשרו שליטה ובקרה על פעילותם לצורך מזעור פוטנציאל הנזק שהם עלולים להסב למדינת ישראל ומידת התממשותו.

כבר בשלב זה נעיר כי מדינת ישראל אינה פועלת בחלל ריק ואינה יכולה להרשות לעצמה להתעלם מסטנדרטים בינלאומיים מקובלים של יחס ל'ארגוני סיוע בינלאומיים'. תופעה זו אינה ייחודית לישראל וישראל אינה חופשית לפעול בעניין כראות עיניה. **עם זאת אנו סבורים כי ניתן בגבולות הגזרה המקובלים לפעול רבות למען תיעול ראוי לפעילותם של הארב"לים ולצמצום נזקיהם.**

¹ "הארגונים הבין לאומיים הפעילים באי"ש" מהדורת אוקטובר 2012, בהוצאת המנהל האזרחי אגף ארב"ל ופרויקטים.

פרק ב- המדיניות הישראלית כלפי ארגוני הסיוע

ככלל, נכון יהיה לומר כי יחסה של מדינת ישראל לארגונים הבינלאומיים הפועלים ביהודה ושומרון נע בין תמיכה לאפתיות. כאמור לעיל, ברמה העקרונית נתפסת פעילות הארב"ל כמשהו חיובי שתומך במאמציה של ישראל לשפר את איכות חייהם של הפלשתינים ומוריד מעליה עול שאלמלא פעילות הארב"ל היה עליה לשאת בו בעצמה. תפיסה זו תואמת את 'השלום הכלכלי' של רה"מ נתניהו ואת עידוד המעורבות והמימון הבינלאומי לבניית התשתית הפיזית של המדינה הפלשתינית במסגרת 'תכנית פיאד' (שעיקריה יובאו להלן). הרגישות הבינלאומית והחשש מפני תגובות בינלאומיות נזעמות גורם להתעלמות ישראלית בפועל גם מאלו מהארגונים שפעילותם נתפסת כלא לגיטימית וכמזיקה.

מדינת ישראל מבחינה אמנם עקרונית בין ארגונים המוגדרים על ידה כניטרליים, או אף כגורמי סיוע חיוביים, לבין ארגונים שמטרתם המוצהרת היא להכפיש את פניה של ישראל במרחב הבינלאומי, אולם נראה כי הבחנה זו היא מן השפה ולחוץ. בפועל יש לה מעט מאוד משמעות. כך למשל מציינים במנהל האזרחי² כי:

"מרבית הארגונים הבינלאומיים אינם מבטאים עמדות פוליטיות, ונשמעים לדרישות צה"ל וחוקי מדינת ישראל. עם זאת, ישנם ארגוני זכויות אדם (רובם בלתי מוכרים) שפעילותם מפריעה לכוחות צה"ל ואף יוצרת פרובוקציות כדי לפגוע בתדמיתה של מדינת ישראל. ארגונים אלו הוצאו מחוץ לחוק, ומטופלים על ידי משטרת ישראל".

בפועל, משטרת ישראל כמעט ואינה מטפלת בפעילים זרים, גם כשהללו מעורבים בפעילות אנרכיסטית אלימה, ובוודאי שלא ניתן למצוא פעילות מערכתית כנגדם הכוללת שלילת אשרות שהייה, פעילות דיפלומטית מול מדינות האם שלהם וכדומה.

ככלל, מעדיפה ישראל להימנע מעימות מול ארב"ל, גם כשאלו פוגעים במדינת ישראל במישרין או בעקיפין. בענף ארב"ל של המנהל האזרחי מדגישים כי :

"המציאות המאפשרת את פעילותם התקינה, מהווה אינטרס חיוני למדינת ישראל. כל אירוע חיכוך בין ארב"ל לצה"ל יוצרת בעיות תדמית ומקשות על ההסברה הישראלית. כמו"כ, אירועים אלו מעלים את סוגיית הפלסטינים על סדר היום העולמי. לכן, קיימת חשיבות רבה לאפשר קיום פעילותם של הארגונים הבינ"ל השונים, בתיאום מלא עמנו ללא הפרעה"

² "הארגונים הבין לאומיים הפעילים באיו"ש" מהדורת אוקטובר 2012, בהוצאת המנהל האזרחי אגף ארב"ל ופרויקטים.

באשר לתאום ולשיטה בנעשה בשטח בתחום הזה, הרי שנכון להיום תיאום פעילותם של שלל הארגונים מול הרשויות הישראליות אינו מתבצע מול כתובת רשמית אחת והאחריות על כך מתחלקת (פעמים תוך כפילות) בין משרד החוץ, משרד הרווחה והמנהל האזרחי באי"ש.

אגף ארב"ל במשרד החוץ ממונה על תיאום פעילותם של כ-40 ארגונים בינלאומיים (בעיקר סוכנויות של האו"ם). ענף ארב"ל במנהל האזרחי מכיר בכמעט 90 ארגונים בינלאומיים שונים (11 סוכנויות שונות של האו"ם, הצלב האדום, 7 ארגונים ממשלתיים, 45 ארגונים לא ממשלתיים (NGO), ו-231 נציגויות דיפלומטיות של הקהילה הבינלאומית). משרד הרווחה מפעיל אף הוא מחלקה (הממוקמת במשרדי המנהל האזרחי) המטפלת בארגונים בינ"ל הפועלים בתחומי הרשות הפלשתינית בנושאי רווחה.

בפועל, רבים מהארגונים המוגדרים על ידי ישראל כארגוני סיוע ניטרליים ונהנים מהזכויות הנגזרות מכך נוקטים במדיניות דו פרצופית כלפי ישראל. רובם ככולם פועלים מתוך אג'נדה מוצהרת לסייע בהקמתה בפועל של מדינה פלסטינית, על ההשלכות המדיניות שיש לכך, באופן חד צדדי, ובניגוד מובהק לאינטרסים האסטרטגיים של מדינת ישראל.

היעדר פיקוח אחיד ואיכותי מטעם מדינת ישראל על הארב"לים השונים מעצים את פוטנציאל הנזק הטמון בפעילותם ולא מאפשר לנקוט בצעדים הנדרשים בכדי לצמצם אותו כשהוא מתממש.

פרק ג - הנזקים שגורמים ארגוני הסיוע לישראל

נזק תדמיתי מובנה

כאמור לעיל, ארב"לים רבים פועלים לסיוע לאוכלוסייה הערבית בתחומים של חינוך, בריאות, רווחה ותשתיות, וישראל רואה את פעילותם בעין יפה. נקודת מוצא זו נובעת מתוך מחשבה מוטעית לפיה החיסכון הכספי בטווח הקצר משתלם לישראל יותר מהנזק התדמיתי המתמשך המונח באופן מובנה מעצם פעילות הארגונים בתחומים אלו.

למען האמת, בעידוד פעילות הארב"לים מצטיירת מדינת ישראל כמי שמודה בכך שהיא אינה דואגת לתושבים המתגוררים בשטחים המוחזקים על ידה ואינה מקיימת את חובותיה כלפיהם.³ בכך מזמינה ישראל לחץ וביקורת בינלאומיים ומסייעת לטענות המועלות נגדה במישור זה. פעילות הארב"לים לשיפור איכות חייהם של הפלשתינים לא רק שאינה תורמת להפחתת הלחץ הבינלאומי על ישראל אלא שהיא אף מעצימה אותו ומציגה את ישראל כמי שמועלת בחובתה.

נזק תדמיתי 2 - הפצת מידע מוטעה וחד צדדי

מן המפורסמות הוא כי ארגונים הנהנים מאצטלת 'זכויות אדם', מפיצים מידע חד צדדי, מוטעה, ולעיתים אף שקרי נגד ישראל. דוגמא אחת לכך היה הדו"ח שהפיקה וועדת החקירה שהקים האו"ם בעקבות מבצע 'עופרת יצוקה' (דו"ח גולדסטון), אשר הסתמך באופן נרחב על 'מידע' שהפיקו ארגונים בינלאומיים. עמותת NGO-Monitor הישראלית, העוקבת אחר פעילותם של ארגונים לא ממשלתיים עוסקת בהיבטים אלו באופן נרחב.⁴

תעשיית השקרים של הארגונים הבינלאומיים וההצגה המעוותת של המציאות בשטח מסיבה לישראל נזק תדמיתי בל ישוער, מזמינה לחצים בינלאומיים ומצמצמת מאוד את מרחב התמרון המדיני והביטחוני שלה.

³ כך למשל, מצהיר ארגון MAP (Medical Aid for Palestinians) באתר האינטרנט שלו, כי מעבר לסיוע הרפואי אותו הוא מגיש לאוכלוסייה הערבית ביו"ש, מחויב הארגון לדבר "על התנאים איתם הוא נאלץ להתמודד". מאחר ו"מסירת עדות לסיבות שורש הסכסוך, היא משימה מרכזית בעבודת MAP עבור בריאותם וכבודם של הפלסטינים... עשרות שנות-חיים של כיבוש ישראלי, סכסוך ועקירה, גורמות להשפעה הרסנית על חייהם של הפלסטינים. הכישלון בהתקדמות מדינית משמעותית היא מכשול גדול לא רק להגדרה עצמית פלסטינית, אלא גם להתפתחותה של מערכת בריאות ברת קיימא".

⁴ ראה למשל: "דיפלומטיה ממוחזרת" – מידע מוטעה מארגונים לא ממשלתיים כבסיס למדיניות החוץ של האיחוד האירופי http://www.ngo-monitor.org.il/data/images/File/NGOMonitor_LeakedEUReportsHEB.pdf

המישור המדיני - קיבוע מחויבותה של ישראל לרעיון המדינה הפלשתינית

ביולי 2009 הכריז ראש הממשלה הפלשתיני היוצא, סלאם פיאד, על תכניתו להקמת מדינה פלשתינית באופן חד-צדדי, שבסיסה ייבנה באמצעות מכלול של פרויקטים פיזיים-תשתיתיים. התכנית כוללת רפורמה מבנית בממשל המרכזי והמקומי, שיקום וביסוס המערכת הביטחונית (משטרה פלשתינית, בתי משפט, בתי כלא ועוד) ובניית התשתית הכלכלית והפיזית (בנקים, מוסדות ציבור וחינוך, תשתיות חשמל, מים ביוב וכבישים ועוד).

באופן מוצהר, נועדו חלקים נרחבים ממערך התשתיות הלאומיות להקמה דווקא בשטח C, המוגדרים על פי הסכמי אוסלו כשטחים בשליטה ישראלית מלאה, ביטחונית ואזרחית, במגמה 'לספח' אזורים אלו לשליטתה, לייצר בהם מסדרונות ורצפים טריטוריאליים, ליצור את ההיפך ביחס להתיישבות הישראלית, ולקבוע עובדות בלתי הדרות בשטח⁵.

בתמונה: אצטדיון כדורגל לא-חוקי בפאתי אל-בירה, במימון הבנק הגרמני FIFA (צילום: עובד ארד, רגבים).

חלק גדול מהמימון לפרויקטים שכוללת התכנית זורם באמצעות הארב"לים. ניתן לומר כי התכנית לא היתה מתקדמת לולא המימון מצד הארב"לים השונים, שבעצם שותפתם הקנו לגיטימציה למהלכי החד-צדדים של הרש"פ, וצבעו אותם בגווני הסכמה ומעורבות בין לאומית.

תכנית פיאד לקחה למעשה את הסיוע הבינלאומי והפכה אותו מסיוע הומניטארי לסיוע מוצהר להקמת המדינה הפלשתינית. המעורבות הבינלאומית במימון ובהקמה בפועל של המדינה הפלשתינית תרמה ללא כל ספק רבות להפיכתה לעובדה מוגמרת בתודעתה של הקהילה הבינלאומית והעצימה את מחויבותה של ישראל להקמתה. האם ניתן לצפות מהעולם לאפשר למדינת ישראל לסגת לפתע מרעיון המדינה הפלשתינית אחרי שהעולם, באמצעות הארב"לים, השקיע בהקמתה עשרות מיליארדי דולרים!?

⁵ הרחבה על תכנית פיאד ניתן לקרוא בנייר העמדה: "שיטת הסלאמי -הסיפוח השקט של שטח C", תנועת רגבים, דצמבר 2013. <http://regavim.org.il/images/stories/Salamimethod.pdf>

ערעור היציבות הביטחונית

חלק מעובדי הארב"ל נמנים על ארגוני שמאל אנרכיסטים זרים ומקומיים המעורבים בפעילות בלתי חוקית נגד צה"ל ומדינת ישראל. כך למשל תועד פעיל בארגון מטעם האיחוד האירופי במהלך התפרעות ערבית באזור בנימין ביולי 2012, כשהוא אוחז אבן גדולה בידו. (יש לציין כי בעקבות פניית רגבים למשרד החוץ, טענו באיחוד האירופי כי המצולם איננו עובד בשורותיהם, וכי לבישת ה'וסט' איננה מעידה על חברותו בארגון מטעמם).

פעילים רבים נלווים לפעילות סיכול ביטחונית של כוחות צה"ל, מפריעים לביצועה באמצעות ביצוע פרובוקציות, ומצלמים אותה בניסיון לקלוט בעדשת המצלמה⁶ חומר מפליל כל שהוא שניתן יהיה באמצעותו להשחיר את פניו של צה"ל ואת פניה של מדינת ישראל. פעילות זו פוגעת ביכולתו של צה"ל לבצע את משימותיו, מייצרת מאזן אימה ופוגעת במוטיבציה של הלוחמים.

חלק מן הארגונים מארגנים ומעודדים בשיטתיות פרובוקציות ופועלים ליצירת חיכוך בין האוכלוסייה הישראלית לאוכלוסייה הפלשתינית, תוך ליבוי הרוחות ועידוד פעולות אלימות. חיכוך מתמיד זה, שמתודלק דרך קבע על ידי פעילי הארגונים הבינלאומיים, מערערת את היציבות הביטחונית באזור.

⁶ רשת האינטרנט עמוסה בסרטונים המציגים את נוכחותם הבולטת של פעילי ארגונים זרים באירועי פרובוקציה והפרות סדר. ראה לדוגמה: פרובוקציית נטיעות סמוך ליישוב יצהר במטרה להגביר אירועי חיכוך בין יהודים לערבים. <http://www.youtube.com/watch?v=kTPiidxC7KE> ; התפרעות ערבים ופעילי שמאל מול חיילי צה"ל בחברון <http://www.youtube.com/watch?v=tZChwSHofNg> ; פעילי שמאל זרים וערבים בשכונת שמעון הצדיק-שיח' ג'ראח, ים. <http://www.youtube.com/watch?v=ob4GSwoT1c0>.

פגיעה בסדר הציבורי - מעורבות הארגונים בפעילות בלתי חוקית במסווה הומניטארי

לא מעט מבין הארגונים המוכרים מעורבים בקידום, מימון ועידוד בנייה בלתי חוקית במעטה של סיוע הומניטארי. ארגון Oxfam International המוכר על ידי המנהל האזרחי כארגון לגיטימי, קרא במסקנות דו"ח שהוציא ביולי 2012⁷, לתמוך ולסייע בפרויקטים של בנייה שלא קיבלו את אישור המנהל האזרחי.

"על הקהילה הבינלאומית, תורמים, וארגונים לא ממשלתיים פלסטיניים ובינלאומיים... ליזום ולתמוך בפרויקטים לפיתוח בקעת הירדן וחלקים אחרים של שטח C... ובעזרת תמיכה דיפלומטית ופוליטית להתקדם בפרויקטים שלא קיבלו את אישור המנהל האזרחי הישראלי".

על מנת לא לאבד את הרישוי שלהם, פעמים רבות מתבטאת פעילות Oxfam בסיוע עקיף לקבוצות לא רשמיות המעורבות בפרויקטים של בנייה בלתי חוקית לערביי הר חברון.

ארגון לא-ממשלתי ישראלי בשם Comet-ME הממומן ברובו המוחלט על ידי תרומות זרות במימון ממשלתי ישיר ועקיף ממדינות גרמניה, אירלנד, דנמרק ושווייץ, פועל להקמת טורבינות רוח להפקת חשמל במאחזים לא חוקיים ערבים ברחבי הר חברון. במאמר שפרסם המשרד לתיאום עניינים הומניטריים של האו"ם (OCHA), בו נסקרה מעורבותם של ארגונים לא ממשלתיים בבניית פרויקטים ביו"ש ובשטח C, ללא קבלת אישורים מהמנהל האזרחי, הצהיר מייסד הארגון אלעד אוריאן, כי "אנו לא מקבלים אישורים כלל, אז אנחנו פשוט בונים בלעדיהם". זוהי דוגמה מייצגת גם למטריה הרחבה אותה מספק OCHA לארגונים הפועלים בעיקר בשטחי C ומעורבים בפעילות לא חוקית, אך מבלי לנקוט בעצמו מעורבות ישירה.

בתמונה: טורבינת רוח שבנה Comet-ME במאחז בדואי בלתי חוקי, דרום הר חברון (צילום: עובד ארז, רגבים)

⁷ <http://oxfamlibrary.openrepository.com/oxfam/bitstream/10546/232131/1/bp160-jordan-valley-settlements-050712-en.pdf>

פרק ד - התמודדות נכונה עם 'פרדוקס המלכוד'

"המציאות המאפשרת את פעילותם התקינה, מהווה אינטרס חיוני למדינת ישראל. כל אירוע חיכוך בין ארב"ל לצה"ל יוצרת בעיות תדמית ומקשות על ההסברה הישראלית. כמו"כ, אירועים אלו מעלים את סוגיית הפלסטינים על סדר היום העולמי. לכן, קיימת חשיבות רבה לאפשר קיום פעילותם של הארגונים הבינ"ל השונים, בתיאום מלא עמנו ללא הפרעה"⁸.

תיאור זה, שכבר הובא לעיל, מתמצית את המלכוד הפנימי שישראל מצויה בו ביחס לפעילותם של הארגונים. זהו מלכוד שהוא מעין מעגל קסמים חוזר, שבו לא ניתן להצר את פעילותם של הארגונים בשל החשש מן ההשלכות שעלולות להיות לכך, הארגונים מעמיקים עוד ועוד את פעילותם בשטח, מוציאים דיבתה של ישראל רעה בעולם ופוגעים בתדמיתה, שוב לא ניתן לפעול נגדם מחשש להעצמת הנזק התדמיתי, ושוב הם ממשיכים לפעול ולייצר "בעיות תדמיתיות המקשות על ההסברה הישראלית", וחוזר חלילה.

אנו סבורים כי יש דרך לצאת מן המלכוד הזה וכי הבחירה הנוכחית לאפשר את פעילותם ואף לראות בכך אינטרס ישראלי גורמת נזק לעמדה הישראלית ומביאה למבוי סתום.

ראשיתה של ההתמודדות עם אתגר הארב"לים ב'עשיית סדר בבלגן' ובריכוז הטיפול בהם במקום אחד. כאמור לעיל, כיום מבוזר הטיפול בארב"לים בין שלושה גורמים - משרד החוץ, משרד הרווחה והמנהל האזרחי בי"ש, החולקים ביניהם את האחריות על תיאום פעילותם של הארב"לים, לעיתים תוך יצירת כפילות. כתוצאה מכך המידע בין יחידות הארב"ל השונות סובל מפיזור, ואיננו מסונכרן ומעודכן.

עובדה זו לא מאפשרת, לדוגמא, לנהל מעקב אחר הקשר המסועף בין הארגונים הזוכים להכרה ישראלית לבין הארגונים הקטנים המעורבים בפעילות בלתי חוקית, או לנקוט צעדי התראה ואכיפה נגד ארגונים בהם חברים פעילי שמאל השותפים בהפרות סדר וכיו"ב.

⁸ "הארגונים הבין לאומיים הפעילים באי"ש" מהדורת אוקטובר 2012, בהוצאת המנהל האזרחי אגף ארב"ל ופרויקטים.

סיכום והמלצות

פעילותם של הארגונים הבינלאומיים באיו"ש עברה כבר מזמן את הקו שבין סיוע הומניטארי לפעילות חתרנית. לארב"לים חלק נכבד במסע הדה-לגיטימציה של ישראל בעולם ופעילותם מייצרת נזקים רבים, הן במישור הטקטי והן במישור האסטרטגי.

אין מנוס מפני שינוי דראסטי של ההתייחסות הישראלית לפעילותם, שינוי שראשיתו בשינוי התודעה ובהפנמת הנזק הרב הנגרם על ידם, המשכו בהידוק הפיקוח והבקרה על פעילותם וסופו בנקיטת שורה של צעדים - מדיניים, משפטיים והסברתיים - להצרת צעדיהם של אלו מהארגונים המעורבים בפעילות לא לגיטימית.

על הפעילות הישראלית להיות משולבת מפעולות מדיניות בערוצים הדיפלומטיים המקובלים, פעילות משפטית ואכיפתית ופעילות הסברתית בקרב הקהילייה הבינלאומית להורדת המסכה מעל פניהם של אלו מהארגונים המעורבים בפעילות לא לגיטימית, לחשיפת פניהם האמיתיות וליצירת לגיטימציה בינלאומית להפסקת פעילותם. גם במגרש הזה, כמו במגרשים רבים אחרים, יוזמה והתקפה הן מילות המפתח להגנה הטובה ביותר.

פעולה נכונה ומשולבת יכולה למזער עד מאוד את הנזק התדמיתי שעלול להיגרם לישראל כתוצאה מ'פתיחת חזית' נגד הארגונים השליליים אולם גם אם ייגרם נזק כזה הרי שהוא קטן מהרבה מזה שיוצרת פעילותם המתמשכת של הארגונים הללו.

יודגש כי אנו מציעים לפעול רק כנגד אותם ארגונים המעורבים בפעילות לא לגיטימית, תוך יצירת בידול ברור בינם לבין הארגונים הלגיטימיים, שימשיכו לזכות בתמיכה וסיוע מצד ישראל.

בין הצעדים שעל מדינת ישראל לנקוט:

- יש לבטל את יחידות הארב"ל השונות הפועלות כיום, ולהעביר את פעילותן לאחריות משרד החוץ, על מנת לייעל את עבודת התיאום לצד הגברת הפיקוח.
- פעילותם של הארב"לים ומתן אשרות כניסה ושהייה בישראל יתנו בשמירה מדוקדקת על החוק הישראלי.

- יש לתעד את פעילות הארב"לים ולאסוף ראיות מפלילות נגד הארגונים השלייליים. לשם כך יש לדרוש מפעילי הארב"לים לענווד תגי זיהוי שיכללו את שמם ושם הארגון שבמסגרתו הם פועלים.
- יש לחקור ולנטר כל העת את פעילותם של הארגונים הבינלאומיים, על מנת למנוע פגיעה בשלטון החוק, ולוודא כי האינטרסים האסטרטגיים של מדינת ישראל נשמרים.
- יש לפעול במישור הדיפלומטי נגד ארגונים המעורבים בפעילות לא לגיטימית מול מדינות האם שלהם.
- יש לגרש מהארץ לאלתר פעילים זרים הפועלים בניגוד לחוק, ולנקוט צעדי אכיפה והתראה נגד ארגונים המעורבים בפעילות בלתי חוקית במישרין או בעקיפין.
- יש לפעול בנחרצות להריסה מידית של כל בינוי בלתי חוקי ו/או לא מתואם שיבצע בידי הארב"לים בכדי להעביר מסר חד משמעי השולל דפוס כזה של פעילות מכל וכול.
- יש להקים מערך הסברה בינלאומי ליצירת לגיטימציה לפעילות הישראלית כנגד הארגונים השלייליים (על בסיס 'הראיות המפלילות' שייאספו ותוך שימוש בכלים הבינלאומיים העומדים לשם כך).
- יש לעקוב אחר פרסומי הארב"לים ולהזים את שקריהם בזמן אמת.

ת.ד. 4439
ירושלים 9144302

טל. 02-6560303

פקס. 02-6560363

office@regavim.org

www.regavim.org